

BÖLÜM 10

KENT MARKALAŞMASI ODAĞINDA SOMUT KÜLTÜREL MİRAS UNSURLARININ AKTARIMI: TARSUS İLÇESİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Onur TOS¹
Harika TOS²

Giriş

Kültürel miras varlıkları kent markalaşması için değer taşımaktadır. Bir ülkenin kent markalaşmasına, kültürel miras değerlerinin tanıtımının yapılması, bu değerlerin korunması ve duyurumuna yönelik çalışmalarda bulunulması olumlu katkı yapmaktadır. Bu katkının sürdürülebilir kılınması kültürel mirasların gelecek kuşaklara sağlıklı aktarımını sağlama noktasında pozitif etkide bulunmaktadır. Bu doğrultuda kültürler arası etkileşim sağlanabilmektedir.

Mersin'in nüfus bakımından en büyük ilçesi konumunda bulunan Tarsus, birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu çerçevede geçmişten günümüze kadar gelen süreçte, kültürel miras varlığı konusunda zengin unsurlara sahip bir ilçe konumunda bulunmaktadır. Tarsus İlçesinin tarihsel süreç içerisinde gelişimi incelendiğinde, Neolitik döneme kadar uzanan özelliklere sahip olduğu görülmektedir. Ek olarak Tarsus İlçesi sınırları içerisinde Pers, Roma, Bizans Dönemi, Osmanlı İmparatorluğu zamanları ile Türkiye Cumhuriyeti kuruluş dönemine ait birçok mimari eserlere de rastlanmaktadır. Bu çerçevede farklı tarihsel süreçlere ev sahipliği yapması, ilçenin kültürel miras dinamiklerini de olumlu yönde etkilemiştir. İlçenin geçmişte var olan uygarlıkların etkileşim merkezi konumunda bulunması ve etkilenmenin bu düzeyde yoğun olması

¹ Öğr. Gör. Dr., Tarsus Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Pazarlama Programı, onurtos@tarsus.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-4992-9315

² Uzman, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Yüksek Lisans Mezunlu, harikatos91@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-7020-8910

sağlayabilirler. Dışarıdan bir kent gelen misafirler ise bu unsurların yer aldığı alanları bilinçli kullanarak ve eserlerin tahribine yol açmayacak şekilde hareket ederek bu konuda sorumluluk üstlenebilirler. Bir ülkenin kültürel alandaki yönetsel perspektifi ise bu alanların korunmasında, bilinçli kullanımının sağlanmasında, tanıtım ve farkındalık çalışmalarının gerçekleşmesinde başat rol oynamaktadır. Bu varyasyonların gerçekleştirilmesi, geçmiş ile gelecek arasında bağ kurulmasına yardımcı olan somut kültürel miras unsurlarının gelecek nesillere aktarılmasına katkı sağlayacaktır. Bu çerçevede ülkedeki insanlar bu unsurlarla ilgili bilgilerini güncelleyebildiği gibi gelecek nesillere de kültürel eserler bırakılmış olacak ve bağ güçlendirilebilecektir.

Somut kültürel miras unsurları o ülke için bir değeri temsil etmektedir. Tarsus'ta yer alan ve açıklamaları verilen unsurlar aynı zamanda ilçenin simgesi de olabilecek konumdadır. Kimi eserlere gerekli özen gösterilmemekle birlikte kimi eserlerde bilinçsiz kullanım nedeniyle tahrip olmuş durumdadır. Bu çerçevede ilçede bulunan ve ilçenin kent markalaşmasına tarihsel bir değer olarak da katkı sunan bu unsurların korunmasına yönelik çalışmalar artırılmalı ve gerekli özen kent sakinleri, yönetimler ve ilgili Bakanlık tarafından verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Abusaada, H., Elshater, A. & Rashed, R. (2023). Exploring the singularity of smart cities in the New Administrative Capital City, Egypt. *Ain Shams Engineering Journal*, 14 (9). Doi:<https://doi.org/10.1016/j.asej.2022.102087>
- Adıbelli, H. & Durgun, N. (2007). *Dünden bugüne Tarsus*. Adana: Berdan Yayınevi.
- Adıbelli, H. (1998). Tarsus. *Tarsus Dergisi*, 5-6.
- Akgündüz, A. (1993). *Arşiv belgeleri ışığında Tarsus tarihi ve Eshab-ı Kehf*. İstanbul: Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası.
- Caiazza, R. & Audretsch, D. (2015). Can a sport mega-event support hosting city's economic, socio-cultural and political development? *Tourism Management Perspectives*, 14, 1-2.
- Claramunt, C., & Winter, S. (2007). Structural salience of elements of the city. *Environment and Planning B: Planning and Design*, 34 (6), 1030-1050.
- Climate Data (2023). Tarsus hava durumu 2023. (25/09/2023 tarihinde <https://tr.climate-data.org/asya/tuerkiye/mersin/tarsus-19373/> adresinden ulaşılmıştır).
- Çakmak, Ü. (2015). Tarsus Aziz Paulus anıt müzesi ve Paulus Kuyusu. İçinde M. Özyıldırım (Ed.), *İnanca yolculuk: Mersin* (s. 93-94). Mersin: Mersin Valiliği.
- Çerkez, M. (1998). *Tarsus Kubad Paşa Medresesi*. Cumhuriyetimizin 75. Yılında Dünden Bugüne 1. Tarsus Sempozyumu Bildirileri (s.32-46). Berdan Tarih ve Kültür Varlıklarını Koruma Vakfı Yayınları, Tarsus.
- Çıblak, N. (2007). Tarsus kültürünün tanıtımında şahmeran efsanelerinin önemi. *Ç Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16 (1), 185-196.

- Durukan, M. (2021). Antik çağda Mersin: İki kilikya, üç başkent. İçinde A. Atasoy (Ed.), *Akdeniz'in turizm güneşi Mersin* (s. 57-83). Ankara: Nobel Bilimsel Eserler.
- Halifeoğlu, M. (2007). Tarsus Amerikan Koleji'nin kuruluşu, gelişimi ve faaliyetleri. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- İşbilir, S., Sönmeztürk, G. & Savari, M. (2023). Tarsus yöresinde mitolojik figürlerden olan şahmeranın Mersin olgunlaşma enstitüsü çalışmalarındaki yeri. *Folklor Akademik Dergisi*, 6 (2), 464-483.
- Jeni, F. A., Das, S., & Nargis, K. A. (2021). The economic and socio-cultural factors affecting performance of women entrepreneurs in Bangladesh: An exploratory study on Cumilla City. *International Journal of Social Science And Human Research*, 4 (12), 3610-3620.
- Lynch, K. (2015). *The city image and its elements* (Cilt 6th Edition). UK: Routledge.
- Ma, W., Jong, M. d., Hoppe, T., & Bruijne, M. d. (2021). From city promotion via city marketing to city branding: Examining urban strategies in 23 Chinese cities. *Cities*, 116. doi:<https://doi.org/10.1016/j.cities.2021.103269>
- Mariutti, F. G. & Giraldi, J. d. (2021). Branding cities, regions and countries: the roadmap of place brand equity. *RAUSP Management Journal*, 56 (2), 202-216.
- Mersin Ticaret ve Sanayi Odası (2017). *Ekonomik rapor 2016*. Mersin.
- Oskay, C. (2012). Mersin Turizminin Türkiye Ekonomisindeki Yeri ve Önemi. *Ç. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21 (2), 185-202.
- Öcal, T. (2013). Tarsus kentinde tarihi-kültürel miras bölgelerinin turizm planlaması. TÜCAUM VII. Coğrafya Sempozyumu (18-19 Ekim) Bildiriler Kitabı, 336-347.
- Özdemir, İ. M., Tavşan, C., Özgen, S., et al. (2008). The elements of forming traditional Turkish cities: Examination of houses and streets in historical city of Erzurum. *Building and Environment*, 43 (5), 963-982.
- Özmen, Ü. (1970). *Kent Kent Türkiye İçel*. Ankara: Pamukbank T.A.Ş. Yayınları.
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2023). Neredeyim: Tarsus. (25/09/2023 tarihinde <https://mersin.ktb.gov.tr/TR-73148/tarsus.html#:~:text=Co%C4%9Frafisi%20%C3%B6zellik%20olarak%2034.53%20enlem,%C3%A7%C4%B1k%C4%B1ld%C4%B1k%C3%A7a%20karasal%20iklim%20karakteri%20g%C3%B6sterir> adresinden ulaşılmıştır).
- T.C. Mersin Valiliği. (2023). Coğrafya. (26/09/2023 tarihinde www.mersin.gov.tr/cografya adresinden ulaşılmıştır).
- T.C. Tarsus Kaymakamlığı. (2023). Tarsus Nüfus ve Coğrafi Yapısı. (25/09/2023 tarihinde <http://www.tarsus.gov.tr/nufus> adresinden alınmıştır)
- Tarsus American College, (1965). A secondary school for boys, *Genel İnförmasiyon*, 1-35.
- Tarsus KUDEB (2019). *Korum uygulama denetim bürosu raporu 2019*. Tarsus.
- Tolacı, S. & Erkan, İ. (2018). *Mersin ili, Tarsus ilçe merkezi kentsel sit ve arkeolojik sit alanları koruma amaçlı imar planı uzman inceleme-değerlendirme raporu (mimari)*. Mersin.
- Uçar, M. (2000). Tarsus'ta korunması gerekli bölgesel kent dokusunun değerlendirilmesi üzerine bir araştırma. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ulutaş, S. (2013). Tarsus'ta tarımsal coğrafya ve üretim (1830-1858). *International Journal of Social Science*, 6 (1), 1473-1493.

Utaberta, N., Jalali, A., Johar, S., et al., (2012). Building facade study in Lahijan City, Iran: The impact of facade's visual elements on historical image. *World Academy of Science, Engineering and Technology*, 6 (7), 1839-1844.